

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-026-01/2014
P/14/028

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/028 Kształcenie na kierunkach zamawianych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Cezary Paciura – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91538 z dnia 7 października 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Rzeszowski, Aleja Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów, zwany dalej Uniwersytetem lub Beneficjentem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rektorem Uniwersytetu (Rektorem) od dnia 1 września 2012 r. jest prof. dr hab. Aleksander Bobko. Poprzednio w okresie od 1 września 2008 r. do 30 sierpnia 2012 r. stanowisko to piastował prof. dr hab. Stanisław Uliasz. (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ przygotowanie, realizację oraz efekty Projektu pn. *Studenci kierunku Biotechnologia akceleratorem Gospodarki Opartej na Wiedzy*. Projekt ten był realizowany w latach 2009 – 2013 jako kierunek zamawiany w ramach Priorytetu IV *Szkolnictwo wyższe i nauka Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, Działanie 4.1 *Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy*, Poddziałanie 4.1.2 *Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy* (zwanego dalej Priorytetem IV PO KL).

Uzasadnienie oceny ogólnej

W kontroli stwierdzono, iż Uniwersytet opracowując ofertę dydaktyczną skierowaną dla absolwentów szkół średnich, kierował się preferencjami naukowymi i rynkowymi. Nie udało się osiągnąć jednak zaplanowanego limitu przyjęć. Niewątpliwie wpływ na to miało późne podpisanie umowy o dofinansowanie projektu, co znacznie utrudniło skuteczną promocję kierunku zamawianego w początkowej fazie realizacji.

Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi zastrzeżeń do realizacji projektu, tak w wymiarze merytorycznym jak i finansowym. Zaplanowano i zrealizowano zajęcia wyrównawcze z matematyki i fizyki, utworzono program stypendialny dla najlepszych studentów kierunku *Biotechnologia*, a dla uatrakcyjnienia procesu kształcenia zorganizowano zajęcia fakultatywne, szkolenie zewnętrzne oraz dofinansowanie wybranych projektów badawczych studentów. Wszystkie te działania umożliwiły osiągnięcie zakładanych rezultatów i celów projektu.

Dane wykazane we wnioskach o płatność wynikały z harmonogramu oraz z ewidencji wydatków Projektu.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

Zakupiony sprzęt wykorzystywano na kierunku zamawianym. Posiadał oznaczenia o sfinansowaniu zakupu ze środków europejskich.

Na podkreślenie zasługuje też fakt, iż realizujący ww. projekt pozawydziałowy zamiejscowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych monitorował kariery zawodowe absolwentów kierunku zamawianego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie Uniwersytetu do prowadzenia kształcenia na kierunkach zamawianych, w tym wybór kierunków zamawianych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2009 – 2014 Uniwersytet realizował sześć projektów konkursowych ujętych w wykazie kierunków zamawianych. Dwa z tych projektów zakończono, zaś cztery są realizowane.

1) Projekty zakończone.

- a) Pod koniec marca 2013 r. pozawydziałowy zamiejscowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych w Weryni, zwany w dalszej treści Instytutem, zrealizował projekt pn. *Studenci kierunku Biotechnologia akceleratorem Gospodarki Opartej na Wiedzy*, w którym uczestniczyło 85 studentów. Koszty projektu zaplanowano w kwocie 2.573.548,17 zł, faktycznie zaś wydano 2.433.880,05 zł.
- b) W czerwcu 2014 r. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu zakończył realizację projektu EDISON – Wzbogacenie oferty edukacyjnej kierunku „*Fizyka techniczna*”. W projekcie rozpoczętym 1.01.2010 r., uczestniczyło 105 studentów. Planowana wartość projektu wyniosła 2.427.839,90 zł, faktycznie wydano – 2.280.148,72 zł.

2) Projekty w trakcie – realizowane przez Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu:

- a) Na początku stycznia 2011 r. rozpoczął się projekt TESLA – Techniczna Edukacja Sukcesem Ludzi Ambitnych – wzbogacenie oferty edukacyjnej kierunku „*Fizyka techniczna*”. Wydatki zaplanowano w kwocie 2.643.415,22 zł, a po zmianie na 1.710.953,98 zł. Projekt winien zakończyć się 1.10.2015 r. Obecnie bierze w nim udział 23 studentów.
- b) Na realizację projektu pn. „*Informatyka Twoją szansą*” zaplanowano 4.117.576,05 zł. Rozpoczął się 1.08.2011 r. i uczestniczy w nim 101 studentów. Wartość projektu (po zmianie) wynosi 4.115.575,58 zł., a jego zakończenie zaplanowano na koniec września 2015 r.
- c) Realizacja projektu pn. „*Matematyka – klucz do sukcesu*” rozpoczęła się 1.09.2012 r. i trwać ma do 30.11.2015 r. Planowano koszt projektu po zmianie wynosi 2.305.740,46 zł. Uczestniczy w nim 53 studentów.
- d) Projekt NANO – *Nowoczesna atrakcyjna oferta edukacyjna Nowo Otwartego kierunku Inżynieria materiałowa na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym* rozpoczął się 1.10.2012 r. Bierze w nim udział 74 studentów, a jego zakończenie ma nastąpić 31.12.2015 r. Koszt projektu to 3.461.562 zł.

Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała projekt zakończony najwcześniej, pn. *Studenci kierunku Biotechnologia akceleratorem Gospodarki Opartej na Wiedzy*, zwany w dalszej treści Projektem.

Projekt nie był kontrolowany przez Instytucję Pośredniczącą (Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego / Narodowe Centrum Badań i Rozwoju).

(dowód: akta kontroli str. 5 - 11, 14)

W kontroli stwierdzono, iż przy opracowywaniu wniosku o wsparcie finansowe Projektu, Uniwersytet kierował się preferencjami naukowymi i rynkowymi.

Według wyjaśnienia Z-cy Dyrektora Instytutu (byłego koordynatora merytorycznego Projektu) dra Macieja Wnuka, realizacja zajęć na kierunku zamawianym wymaga dużych nakładów finansowych, a także odpowiedniego wyposażenia sprzętowego. Otrzymane środki finansowe miały wzmocnić jakość kształcenia, podnieść kwalifikacje zawodowe absolwentów kierunku zamawianego, a tym samym zwiększyć prestiż Uniwersytetu.

Ww. wyjaśnił, iż ofertę edukacyjną poszerzono o nową specjalność *Biotechnologię analityczną* dostosowaną do potrzeb regionalnego jak i krajowego rynku pracy. Ubiegając się o dofinansowanie kierunku zamawianego, Instytut przeprowadził analizę rynku pracy. Wykazała ona słabą korelację kształcenia z zapotrzebowaniem (badanie ankietowe pracodawców), niezbyt dobre przygotowanie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z matematyki i fizyki, brak środków na realizację dodatkowych zajęć praktycznych, a także niewystarczającą pomoc finansową dla zdolnych studentów.

(dowód: akta kontroli str. 12 - 13, 72 - 73)

1.2. W czerwcu 2012 r. Polska Komisja Akredytacyjna (PKA) pozytywnie oceniła jakość kształcenia na kierunku *Biotechnologia*. Według PKA, Instytut spełniał wymagania kadrowe i programowe, w zakresie efektów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

(dowód: akta kontroli str. 15 - 48)

1.3. Celem głównym Projektu – jak podano we wniosku o dofinansowanie – było podniesienie atrakcyjności kształcenia na kierunku *Biotechnologia*, a także przygotowanie studentów do pracy w jednostkach zaplecza naukowo-badawczego, przemysłu biotechnologicznego, farmaceutycznego, chemicznego, w tym przemysłu pokrewnego (laboratoriach kontrolnych, diagnostycznych, jednostkach projektowych zajmujących się procesami biotechnologicznymi).

Do celów szczegółowych zaliczono poszerzenie oferty edukacyjnej o nową specjalność – *Biotechnologię analityczną*, utworzenie programu stypendialnego dla studentów osiągających bardzo dobre wyniki w nauce, wyrównanie i podniesienie poziomu wiedzy studentów z matematyki i fizyki (zajęcia wyrównawcze), wzmocnienie praktycznych elementów nauczania poprzez większą liczbę godzin zajęć laboratoryjnych (zajęcia fakultatywne), zorganizowanie dodatkowych zewnętrznych kursów w krajowych jednostkach naukowo-badawczych, a także dofinansowanie prac eksperymentalnych mających znaczenie dla gospodarki w ramach pracowni dyplomowych.

Ofertę na kształcenie na kierunku zamawianym, Uniwersytet skierował do absolwentów szkół średnich o profilu biologiczno-chemicznym, rolniczym i matematyczno-przyrodniczym z wysoką średnią ocen z przedmiotów ścisłych (biologii, chemii, fizyki, matematyki) i języka obcego oraz do uczniów z wysoką punktacją z egzaminu maturalnego. Skierowano ją również do olimpijczyków stopnia centralnego, a także do uczniów zaangażowanych w działalność kół i warsztatów naukowych.

Stacjonarne studia (inżynierskie) trwać miały 7 semestrów, a grupa docelowa Projektu liczyć miała 80 osób nieaktywnych zawodowo, głównie z terenów wiejskich województwa podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340)

1.4. We wniosku o dofinansowanie określono twarde i miękkie rezultaty Projektu. Do rezultatów twardych zaliczono przygotowanie udoskonalonych programów i siatek godzin kierunku zamawianego, przyjęcie 80 studentów, z których 24 ukończy *Biotechnologię analityczną*, co najmniej 36 zajęcia wyrównawcze z matematyki i fizyki zaś 50 kursy fakultatywne podnoszące ich kwalifikacje zawodowe. Do tych rezultatów zaliczono również zorganizowanie i ukończenie przez 20 studentów z II roku szkolenia z zakresu *Biologii molekularnej*, dofinansowanie 10 prac dyplomowych, a także utworzenie programu stypendialnego.

Rezultatem miękkim Projektu miało być podniesienie wiedzy z matematyki i fizyki u 80 % studentów uczestniczących w zajęciach wyrównawczych. Stypendia motywacyjne umożliwić miały 90 % studentom wzbogacenie procesu samokształcenia (poprzez płatne kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe, zakup pomocy naukowych). Uczestnictwo w Projekcie miało zwiększyć także umiejętności i doświadczenie absolwentów w zakresie stosowania podstawowych technik biotechnologicznych, obsługi aparatury badawczej, urządzeń technologicznych jak również umiejętności zawodowych w pracy w laboratoriach badawczych, kontrolnych i diagnostycznych. Zwiększyć się także miała świadomość ekologiczna, ekonomiczna i społeczna.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340)

1.5. Pismem z 10 lipca 2009 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) poinformował Uniwersytet o wynikach konkursu nr 1/POKL/4.1.2/2009. Wniosek uczelni na realizację Projektu uzyskał 88,5 punktów na 120 możliwych. W dniu 26 października MNiSW przyznał 2.573.548,17 zł środków finansowych, natomiast umowę o dofinansowanie Projektu podpisano 4 grudnia 2009 r.

Według harmonogramu stanowiącego załącznik nr 4 do ww. umowy, realizacja Projektu rozpocząć się miała 1 września 2009 r., a zakończyć 31 marca 2013 r. Pierwszą promocję Projektu zaplanowano na wrzesień 2009 r. Polegać miała na wydrukowaniu ogłoszeń i insertów prasowych oraz materiałów informacyjno-promocyjnych (ulotki, plakaty, foldery).

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 126, 199 - 221, 283 - 340)

Pierwsze materiały informacyjno-promocyjne finansowane ze środków Projektu wydrukowano w grudniu 2009 r. W dniu 23 grudnia 2009 r. Instytut odebrał od wykonawcy (wyłonionego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego) 500 sztuk ulotek, 40 szt. plakatów i 300 szt. folderów. Koszt druku wyniósł 13,6 tys. zł. Przewidziane w Projekcie ogłoszenia i inserty prasowe opublikowano w marcu 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 227 - 239)

Z-ca Dyrektora Instytutu dr Maciej Wnuk wyjaśnił, iż ze względu na późne podpisanie umowy, pierwsza faza realizacji Projektu, w tym promocja kierunku zamawianego była utrudniona. Finansowanie promocji ze środków Projektu, rozpoczęło dopiero po podpisaniu umowy o dofinansowanie.

Uniwersytet prowadził promocję kierunku *Biotechnologia* przed rozpoczęciem realizacji Projektu (podczas drugiej i trzeciej tury rekrutacji oraz publikując 26, 27 i 31 sierpnia oraz 1 września 2009 r. – ogłoszenia w Gazecie Wyborczej. Koszt ogłoszeń w kwocie 1.098,25 zł, Uniwersytet sfinansował ze środków własnych.

(dowód: akta kontroli str. 199, 222 - 238)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Termin zakończenia realizacji Projektu, umożliwił określenie faktycznej liczby absolwentów kierunku zamawianego. Do końca marca 2013 r. studia pierwszego stopnia na kierunku *Biotechnologia* ukończyło 65 absolwentów.

(dowód: akta kontroli str. 49 - 113, 283 - 340)

1.6. W Projekcie określono kryteria rekrutacji i zasady uczestnictwa w zajęciach wyrównawczych.

Regulowała to uchwała Senatu Uniwersytetu z 29 maja 2008 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz form studiów na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2009/2010.

Podczas rekrutacji na studia stacjonarne I stopnia, obowiązywał konkurs świadectw – wyniki egzaminu maturalnego z biologii, chemii, matematyki lub fizyki oraz obowiązkowego języka obcego.

Kandydatom, którzy nie zdawali jednego z tych przedmiotów na maturze, przedmiot (fizykę albo matematykę i geografę) ustalała wydziałowa komisja rekrutacyjna na podstawie świadectwa dojrzałości.

Przy rekrutacji stosowano przelicznik punktowy oddzielnie dla poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego z biologii, chemii oraz matematyki lub fizyki, a także obowiązkowego języka obcego.

Przelicznik punktowy stosowano również dla przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, a nie zdawanych przez kandydata na maturze. Wobec maturzystów z lat wcześniejszych stosowano konkurs świadectw, przeliczając oceny na punkty z biologii, chemii, matematyki lub fizyki i języka obcego.

Laureatów oraz finalistów wojewódzkiej i centralnej olimpiady biologicznej, ekologicznej, fizycznej, chemicznej i matematycznej przyjmowano na I rok studiów w pierwszej kolejności.

Ww. uchwała Senatu stanowiła, że na kierunek zamawiany będą przyjmowani kandydaci od najwyższej liczby punktów, aż do wyczerpania limitu miejsc.

(dowód: akta kontroli str. 239 - 245)

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie Projektu, dla studentów kierunku zamawianego, zaplanowano wdrożenie programu wyrównawczego.

W zajęciach z matematyki i fizyki uczestniczyć miało 40 studentów z I roku, z najsłabszymi ocenami na świadectwie maturalnym z tych przedmiotów.

Zajęcia z matematyki zaplanowano w wymiarze 30 godz. (po 15 godz. w semestrze) zaś z fizyki w wymiarze 90 godz. (po 45 godz. w semestrze). Celem zajęć było podniesienie poziomu wiedzy studentów *Biotechnologii*.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340)

Opracowano Regulamin zajęć wyrównawczych z matematyki i fizyki, który zawierał poniższe założenia.

W zajęciach uczestniczyć mogła „każda osoba przyjęta na I rok studiów będąca zadeklarowanym” uczestnikiem Projektu.

Do zadań koordynatora merytorycznego Projektu należało opracowanie rankingu osób z najniższymi ocenami z tych przedmiotów na świadectwie maturalnym. Pierwszeństwo w zajęciach miało mieć pierwszych 20 osób z najniższymi ocenami z matematyki i fizyki. Spośród pozostałych uczestników, utworzona zostanie lista rezerwowa. Osoby z tej listy będą mogły uczestniczyć w zajęciach wyrównawczych, w razie rezygnacji osoby zakwalifikowanej.

Warunkiem przystąpienia do udziału w zajęciach wyrównawczych było złożenie deklaracji uczestnictwa. Każda osoba zakwalifikowana do udziału w zajęciach wyrównawczych otrzyma nieodpłatnie, za pisemnym potwierdzeniem odbioru, podręczniki i materiały szkoleniowe.

Obecność na zajęciach, uczestnik każdorazowo potwierdza własnoręcznym podpisem. W przypadku gdy absencja przekroczy 30 % całkowitego wymiaru zajęć, można go skreślić z listy, a w jego miejsce, przyjmując pierwszą osobę z listy rezerwowej. Uczestnik zwraca wtedy otrzymane podręczniki i materiały szkoleniowe.
(dowód: akta kontroli str. 246 - 248)

1.7. Potrzeby w zakresie uzupełnienia wiedzy studentów kierunku *Biotechnologia* rozpoznano w lutym 2009 r. Podczas otwartej debaty, tzw. „burzy mózgów” studenci wskazali na potrzebę uzupełnienia wiedzy o dodatkowe zajęcia z matematyki i fizyki. Przedmioty te sprawiały im największe trudności podczas zaliczeń i egzaminów, ponieważ część z nich zdawała na maturze biologię.
(dowód: akta kontroli str. 249 - 250)

Natomiast potrzeby studentów I roku kierunku zamawianego odnośnie zajęć wyrównawczych, zidentyfikowano na początku roku akademickiego 2009/2010. Z anonimowych ankiet przeprowadzonych wśród studentów wynika, iż o wyborze zajęć z matematyki i fizyki zadecydowały trudności w opanowaniu materiału na ćwiczeniach i wykładach. Studenci oczekiwali, iż zajęcia wyrównawcze przygotowują ich do zaliczeń i egzaminów oraz poprawią poziom wiedzy z tych przedmiotów.
(dowód: akta kontroli str. 251 - 255, 377 - 380)

Zajęcia wyrównawcze odbywały się na terenie Uniwersytetu. W roku akademickim 2009/2010 w semestrze zimowym zajęcia z fizyki rozpoczęto 6 listopada 2009 r. i zakończono 26 stycznia 2010 r. (13 spotkań), z matematyki odpowiednio 17 listopada 2009 r. i 12 stycznia 2010 r. (15 spotkań). W semestrze letnim zajęcia z fizyki rozpoczęły się 17 lutego, a zakończyły 2 czerwca 2010 r. (15 spotkań). Zajęcia z matematyki trwały od 17 lutego do 24 marca 2010 r. (7 spotkań). Zajęcia wyrównawcze kończyły się zaliczeniem. Obecność potwierdzano w listach obecności. Ukończyło je 40 studentów I roku (po 20 z matematyki i fizyki).
(dowód: akta kontroli str. 1070 - 1190, 1126 - 1127)

Po zakończeniu ww. zajęć, wśród ich uczestników przeprowadzono anonimowe ankiety. Wykazały one, iż tematyka zajęć w semestrze zimowym była przydatna dla 20 % studentów. Niezadowolonych było 5 % studentów, a jako przyczynę wskazali zbyt trudny materiał, krótki czas na jego opanowanie, a także „niezrozumiałe formułowanie instrukcji i zadań”. W następnym semestrze (letnim) wszyscy studenci byli zadowoleni z zajęć wyrównawczych. Zajęcia dobrze przygotowały 20,8 % studentów do egzaminu z matematyki i 18,2 % – do egzaminu z fizyki.
(dowód: akta kontroli str. 256 - 266)

1.8. Zgodnie z celami szczegółowymi Projektu, utworzono program stypendialny dla studentów.

Zasady i kryteria tej pomocy ustalono w „Regulaminie przyznawania stypendiów motywacyjnych za wyniki w nauce”, zwanym dalej Regulaminem zatwierdzonym 30 marca 2010 r. przez MNiSW. Były one zgodne z wewnętrznymi uregulowaniami dotyczącymi zasad przyznawania stypendiów za wyniki w nauce dla studentów Uniwersytetu.

Stypendium za wyniki w nauce przysługiwało studentom kierunku zamawianego, którzy „po raz pierwszy w życiu podjęli studia w roku akademickim 2009/2010”. Przyznawano je na rok akademicki (9 miesięcy), z możliwością przedłużenia na lata następne, ale nie dłużej niż na 33 miesiące. W Regulaminie nie określono minimalnej liczby punktów, umożliwiających uzyskanie stypendium za wyniki w nauce.

Stypendium w kwocie 1,0 tys. zł miesięcznie, miała przyznawać komisja stypendialna, na podstawie listy rankingowej stypendystów.

W I roku studiów, otrzymanie stypendium uzależnione było od wyników osiągniętych w postępowaniu rekrutacyjnym. Otrzymać je miało pierwszych 40 studentów zajmujących najwyższe miejsca na liście przyjętych na kierunek zamawiany. W pierwszej kolejności przysługiwało laureatom i finalistom olimpiady biologicznej, ekologicznej, fizycznej, chemicznej i matematycznej stopnia centralnego i wojewódzkiego. Pozostałym studentom, stypendium mogło być przyznane na podstawie liczby punktów uzyskanej podczas rekrutacji.

Punkty decydujące o przyjęciu, obliczano według zasad rekrutacji obowiązujących w 2009 r. Obliczając punkty brano pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego poziomu podstawowego lub rozszerzonego – konkurs świadectw dojrzałości z biologii, chemii, matematyki lub fizyki i obowiązkowego języka obcego.

Kandydatom, którzy nie zdawali jednego z ww. przedmiotów na maturze, przedmiot, tj. fizykę lub matematykę i geografii ustalała komisja rekrutacyjna na podstawie świadectwa dojrzałości.

W razie otrzymania takiej samej liczby punktów, o kolejności decydował profil ukończonej szkoły średniej zawierający w nazwie biologia oraz ocena końcowa uzyskana na świadectwie ukończenia szkoły średniej z biologii, chemii, fizyki i języka obcego.

W następnych latach, stypendium motywacyjne otrzymać miało 50 % studentów kierunku zamawianego, z najwyższą średnią ocen uzyskanych w poprzednim roku ze wszystkich egzaminów i zaliczeń przedmiotów, nie kończących się egzaminem w semestrze danego roku, z bloków przedmiotów kształcenia ogólnego i kierunkowego.

W przypadku takiej samej średniej, o przyznaniu stypendium decydować miała ocena końcowa z zaliczeń ćwiczeń z przedmiotu, który kończył się egzaminem, a także udokumentowana działalność naukowa, np. członkostwo w kole naukowym. Stypendium motywacyjne przysługiwało studentowi, który zaliczył pozytywnie wszystkie przedmioty i w wyznaczonym terminie złożył indeks w dziekanacie.

Ze studentem, któremu przyznano stypendium miała być zawarta umowa o pobieranie stypendium na czas określony.

Uregulowano w niej zasady opóźnień w wypłacie lub przesunięciu terminu płatności stypendium. I tak w razie zwłoki wynikającej z procedury formalnej oceny wniosków o płatność, stypendium mogło być wypłacone z opóźnieniem, ale z wyrównaniem za miesiące za które nie zostało wypłacone. Nieotrzymanie środków finansowych na wypłatę stypendium od Instytucji Pośredniczącej skutkowało przesunięciem terminu jego płatności. W obu przypadkach stypendysta zrzekał się odsetek za ewentualne opóźnienia w wypłacie.

W trakcie realizacji Projektu nie zmieniano kryteriów przyznawania stypendiów motywacyjnych za wyniki w nauce.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 375)

1.9. W celu uatrakcyjnienia studiów na kierunku zamawianym, zaplanowano zajęcia fakultatywne, szkolenie zewnętrzne oraz dofinansowanie 10 wybranych projektów badawczych realizowanych przez studentów w ramach pracowni dyplomowej.

Zajęcia fakultatywne w postaci ćwiczeń laboratoryjnych odbywać się miały w okresie od pierwszego do szóstego semestru studiów, w grupach 12 osobowych w wymiarze 30 godzin w semestrze. Prowadzić je mieli specjaliści z określonej dziedziny, w tym spoza Uniwersytetu. W każdym semestrze zaplanowano po dwa ćwiczenia, z których student mógł wybrać jedno. Zajęcia były nieobowiązkowe, zaś ich ukończenie miało być odnotowane w suplemencie dyplomu.

Dla 20 studentów z II roku kierunku zaplanowano 7-dniowe wakacyjne szkolenie z zakresu *Biologii molekularnej*. Szkolenie przeprowadzić miała jednostka naukowo-badawcza I kategorii, a po jego ukończeniu studenci mieli otrzymać stosowne dyplomy.

W czerwcu 2011 r. zaplanowano konkurs na dofinansowanie 10 projektów badawczych w pracowni dyplomowej. Studenci otrzymujący wsparcie finansowe mogli wykorzystać je na realizację i rozwój własnych pomysłów badawczych przeprowadzanych w okresie od piątego do siódmego semestru studiów. Opiekunów naukowych projektów zobowiązano do ich upublicznienia w formie publikacji lub prezentacji konferencyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340)

1.10. Na podstawie wniosku i § 22 umowy o dofinansowanie Projektu, Uniwersytet prowadził promocję kierunku zamawianego. Odbywało się to poprzez ogłoszenia i inserty prasowe, rozpowszechnianie materiałów informacyjno-promocyjnych (ulotki, plakaty, foldery) oraz prelekcje w szkołach ponadgimnazjalnych.

Za zgodą Instytucji Pośredniczącej, prowadzono również promocję poprzez zakup pendrive'ów, odzieży ochronnej dla studentów, a także wywieszenie w autobusach plakatów promujących kierunek zamawiany.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340)

Promocję Projektu (za wyjątkiem września 2009 r.) prowadzono zgodnie z harmonogramem (pkt. 1.5. wystąpienia pokontrolnego).

Na przełomie czerwca i lipca 2010 r. plakaty promujące Projekt umieszczono w autobusach komunikacji miejskiej i w autobusach PKS w Rzeszowie.

W kwietniu 2011 r. zakupiono i rozdano studentom 66 zestawów odzieży ochronnej.

W czerwcu 2011 r. oraz w lutym i marcu 2012 r. ogłoszenia o Projekcie zamieszczono w dwutygodniku edukacyjnym „Cogito” oraz w magazynie D&N (nr 30 z 2011 r.).

W latach 2010 – 2013 r. sześciu wykonawców (wyłonionych w postępowaniu konkursowym) przeprowadziło w szkołach ponadgimnazjalnych 24 autorskie prezentacje kierunku zamawianego podczas których rozdawano materiały promocyjne (ulotki, foldery), a także zakupione w II kwartale 2011 r. pendrive'y z logo PO KL, Europejskiego Funduszu Społecznego i Uniwersytetu.

(dowód: akta kontroli str. 199 - 238, 1418 - 1430)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowania Uniwersytetu do prowadzenia kształcenia na kierunku zamawianym w ramach Priorytetu IV PO KL.

2. Realizacja przez Uniwersytet procesu kształcenia na kierunkach zamawianych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Umowę nr UDA – POKL.04.01.02-00-038/09-00 na dofinansowanie Projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu IV PO KL zawarto 4 grudnia 2009 r. Aneksen Nr 1 z 6 maja 2010 r. zmieniono niektóre zapisy umowy.

Początkowo Projekt przewidywał realizację siedmiu, a po zmianie harmonogramu – ośmiu zadań związanych z zarządzaniem, promocją, wdrożeniem zmienionych i udoskonalonych programów kształcenia, utworzeniem programu stypendialnego, wdrażaniem programów wyrównawczych, podniesieniem atrakcyjności kształcenia, szkoleniem zewnętrznym oraz konkursem na dofinansowanie 10 projektów badawczych wykonywanych w ramach pracowni dyplomowej.

Projekt miał być realizowany od 1 września 2009 r. do 31 marca 2013 r., tj. przez 43 miesiące a jego dofinansowanie (wydatki kwalifikowane) ustalono na 2.573.548,17 zł, z czego 1.993.169,69 zł (77,4 %) pochodzić miało ze środków europejskich, 351.735,83 zł (13,7 %) z dotacji celowej z budżetu państwa, a 228.642,65 zł (8,9 %) z dotacji rozwojowej.

Koszty bezpośrednie zaplanowano w wysokości 2.380.900 zł, zaś koszty pośrednie w kwocie 192.648,17 zł. Projekt nie wymagał wkładu własnego Beneficjenta, zaś podatek VAT był kwalifikowalny.

(dowód: akta kontroli str. 49 - 126)

W kontroli ustalono, iż Projekt zrealizowano w planowanym terminie. Faktycznie wykorzystano 2.433.880,05 zł, tj. 94,6 % planowanych kosztów Projektu, z tego 2.251.887,13 zł i 181.992,92 zł stanowiły odpowiednio koszty bezpośrednie i pośrednie.

Na realizację Projektu wydano 2.068.798,04 zł środków europejskich oraz 365.082,01 zł z budżetu państwa, co stanowiło odpowiednio 85 % i 15 % kosztów ogółem.

Na zarządzanie Projektem wydano 366.971,70 zł (99,5 % wydatków planowanych), promocja kosztowała 75.328,94 zł (78,0 %), wdrożenie zmienionych (udoskonalonych programów) – 92.223,56 zł (88,7 %), a na program stypendialny dla studentów wydano 1.107.996,99 zł, tj. 97,2 % środków planowanych.

Utworzenie i wdrożenie programów wyrównawczych kosztowało 27.440,57 zł (96,6 %), podniesienie atrakcyjności kształcenia w postaci zajęć fakultatywnych – 315.165,99 zł (91,6 %), natomiast szkolenie zewnętrzne w jednostce naukowo-badawczej w Poznaniu – 80.844,32 zł, co stanowiło 78,5 % kosztów planowanych.

Dodatkowe zadanie (wpisane do Projektu za zgodą Instytucji Pośredniczącej) dotyczące dofinansowania 10 projektów badawczych wykonywanych w ramach pracowni dyplomowej kosztowało 185.915,06 zł.

Koszty pośrednie wyniosły 181.992,92 zł, co stanowiło 94,5 % kosztów planowanych.

W strukturze zrealizowanych wydatków, największy udział miał fundusz stypendialny, który stanowił 45,5 % wydatków Projektu, zarządzanie Projektem – 15,1 %, zajęcia fakultatywne – 13,0 %, a dofinansowanie 10 projektów badawczych – 7,6 %. Wdrożenie nowych udoskonalonych programów kształcenia – 3,8 %, szkolenie zewnętrzne – 3,3 %, promocja – 3,1 %, natomiast utworzenie i wdrożenie programów wyrównawczych – 1,1 % struktury wydatków. Koszty pośrednie stanowiły 7,5 % wydatków ogółem.

Projekt nie wygenerował przychodu. Niewykorzystane środki w kwocie 139.913,75 zł zwrócono do Instytucji Pośredniczącej w dniu 2 kwietnia 2014 r., tj. dwa dni po zakończeniu Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 381 - 431)

Zgodnie z zakresem rzeczowym Projektu, zakupiono odczynniki i materiały jednorazowego użytku do przeprowadzania specjalistycznych ćwiczeń laboratoryjnych oraz zestawy pipet. Kupiono również bioreaktor laboratoryjny do hodowli wszystkich typów komórek, termocykler PCR z gradientem temperatury oraz przystawką in situ, a także zestaw komputerowy wraz z programem do obsługi Biura Projektu.

Za zgodą Instytucji Pośredniczącej (z zaoszczędzonych środków w ramach Projektu) kupiono niszczarkę, dysk wymienny oraz kolejne zestawy pipet.

(dowód: kontroli str. 283 - 340, 1124 - 1125)

Kontrola losowo wybranych wydatków na kwotę 142.892,06 zł, tj. 5,9 % wydatków Projektu ogółem wykazała, iż Beneficjent dysponował oryginałami dowodów księgowych, potwierdzającymi fakt zakupu zamówionych towarów i usług. Dowody te były opisane oraz sprawdzone pod względem formalnym, merytorycznym i rachunkowym.

Beneficjent stosował zasadę konkurencyjności. Dostawców sprzętu oraz wykonawców umów o dzieło (zajęć wyrównawczych i fakultatywnych) wyłoniono w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Zakupiony sprzęt wykorzystywano do realizacji Projektu. Pozostawał on w dyspozycji Instytutu. Zgodnie z umową o dofinansowanie Projektu oraz Wytocznymi dotyczącymi oznaczania projektów w ramach PO KL posiadał logotyp PO KL i Unii Europejskiej z odwołaniem słownym do Europejskiego Funduszu Społecznego, a także oznaczenie, że jego zakup sfinansowano ze środków europejskich.

(dowód: akta kontroli str. 1128 - 1406)

2.2. Beneficjent dysponował wyodrębnionym rachunkiem bankowym, co odpowiadało § 8 ust. 7 umowy o dofinansowanie Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 433 - 434)

2.3. Według harmonogramu płatności stanowiącego załącznik do umowy, środki finansowe na dofinansowanie Projektu, Beneficjent miał otrzymać 14 transzami.

W 2009 r. w dwóch transzach Beneficjent winien otrzymać 574.461,33 zł, natomiast w latach 2010 – 2012 (czterema transzami w każdym roku) odpowiednio 529.561,98 zł, 854.662,28 zł i 614.862,58 zł środków finansowych.

Faktycznie 20 transzami, Beneficjent otrzymał 2.573.813,80 zł, z tego 14 grudnia 2009 r. – 45,0 %, w 2010 r. – 132,5 %, w 2011 r. – 94,6 %, a w 2012 r. – 104,0 % środków zaplanowanych w harmonogramie płatności. W 2013 r. trzema transzami Beneficjent otrzymał 165.906,20 zł.

(dowód: akta kontroli str. 49 - 126, 299 - 340, 431 432)

Z-ca Dyrektora Instytutu dr Maciej Wnuk wyjaśnił, iż początkowo (z uwagi na późne podpisanie umowy o dofinansowanie) wystąpiły trudności w bieżącym regulowaniu zobowiązań. W związku z tym, Beneficjent kilkakrotnie zasilał konto Projektu środkami własnymi. I tak w dniu 10 grudnia 2009 r. i 5 stycznia 2010 r. przekazał 300 zł tytułem opłat za prowadzenie rachunku bankowego Projektu, natomiast 24 lutego przelał 3.740 zł na wynagrodzenia dla 2 osób prowadzących zajęcia fakultatywne.

W dniu 18 czerwca 2010 r. przekazano z własnych środków 7.310 zł na wynagrodzenia dla prowadzących zajęcia wyrównawcze z matematyki i fizyki, 21 czerwca – 120.000 zł na wypłatę stypendiów, a 25 czerwca 2010 r. – 28.500 zł tytułem zobowiązań za obsługę Projektu. Zwrot środków nastąpił, po otrzymaniu dofinansowania Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 435 - 491)

2.4. W okresie realizacji Projektu, Beneficjent wystąpił o jedną zmianę wniosku o dofinansowanie. W dniu 1 października 2010 r. zwrócił się do Instytucji Pośredniczącej o utworzenie nowego zadania, tj. konkursu na dofinansowanie 10 projektów badawczych wykonywanych w ramach pracowni dyplomowej.

Nowe zadanie promowało „zachowania sprzyjające budowie społeczeństwa oraz gospodarki opartej na wiedzy”. Prace badawcze wykonywane w ramach tego zadania posiadać miały aspekt praktyczny powiązany z gospodarką. Zadanie miało być finansowane z wygenerowanych oszczędności ze „zmniejszenia liczby stypendiów” o kwotę 192,0 tys. zł oraz przesunięcia 4,0 tys. zł z cross-financingu.

W dniu 20 października 2010 r., Instytucja Pośrednicząca wyraziła zgodę na powyższą zmianę.

(dowód: akta kontroli str. 283 - 340)

2.5. Obowiązki sprawozdawcze Beneficjent realizował we wnioskach o płatność. Wydatki Projektu, Beneficjent rozliczył 14 wnioskami. Do Instytucji Pośredniczącej złożono je w terminach określonych w § 10 ust. 1 umowy o dofinansowanie Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 492)

2.6. W kontroli ustalono, iż dane wykazane we wnioskach o płatność, wynikały z harmonogramu realizacji oraz z ewidencji księgowej wydatków Projektu.

Instytucja Pośrednicząca po przeprowadzeniu weryfikacji formalno-rachunkowej i merytorycznej, zatwierdziła wszystkie wnioski, w tym sześć po siedmiu korektach. Korekty dotyczyły błędnego wpisywania informacji i danych z realizacji Projektu.

(dowód: akta kontroli str. 493 - 550)

2.7. Beneficjent prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków Projektu. Aneks nr 3 z 4 listopada 2009 r. do Zakładowego Planu Kont, utworzono wydzielone konta księgowe do realizacji Projektu.

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie, umożliwiły one identyfikowanie poszczególnych operacji finansowych związanych z Projektem.

(dowód: akta kontroli str. 382 - 409, 411 - 418, 551 - 558)

2.8. W budżecie Projektu ustalono wynagrodzenie (stawkę) za jedną godzinę zajęć prowadzonych w ramach kierunku zamawianego.

Za godzinę dydaktyczną (45 min.) zajęć wyrównawczych z matematyki i fizyki oraz zajęć fakultatywnych ustalono stawkę w kwocie 170 zł. Natomiast dla osób przeprowadzających promocję Projektu, przewidziano stawkę 150 zł za 45 min. prezentacji.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 112, 299 - 340)

Stawki te nie przekraczały uregulowań wewnętrznych wprowadzonych aneksem z 10 czerwca 2009 r. do Zarządzenia Nr 37/2009 Rektora w sprawie ustalenia stawek wynagradzania dla pracowników uczestniczących w realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Maksymalne stawki za jedną godzinę dydaktyczną realizowaną na podstawie umowy o dzieło/zlecenia dla pracowników uczestniczących w realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych (kwoty z kosztami pracodawcy) ustalono od 500 zł (dla profesora) do 250 zł (dla magistra).

(dowód: akta kontroli str. 559 - 561, 1126 - 1127)

2.9. Beneficjent zrealizował Projekt zgodnie z harmonogramem. Za zgodą Instytucji Pośredniczącej, Beneficjent przyspieszył zakup odczynników i materiałów do przeprowadzenia specjalistycznych ćwiczeń laboratoryjnych (zadanie nr 3, poz. 14 i 15 harmonogramu). Zakup przesunięto z II na I kwartał 2012 r. oraz z I kw. 2013 r. na IV kw. 2012 r. Wcześniejszy zakup odczynników i materiałów jednorazowego użytku wynikał z konieczności przeprowadzenia postępowania przetargowego.

Z opóźnieniem w stosunku do harmonogramu zrealizowano promocję Projektu zaplanowaną na wrzesień 2009 r. Zagadnienie to omówiono w pkt 1.5. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 112, 299 - 340, 562 - 563)

2.10. Zgodnie z umową o dofinansowanie Projektu, przeprowadzono zajęcia fakultatywne i szkolenie zewnętrzne. Dofinansowano również 10 wybranych

projektów badawczych realizowanych przez studentów. Zajęcia uatrakcyjniające kierunek zamawiany omówiono w pkt. 1.9. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 283 - 340)

Zajęcia fakultatywne przeprowadzono w okresie od pierwszego semestru roku akademickiego 2009/2010 do szóstego semestru roku akademickiego 2011/2012. Przeprowadzono łącznie 360 godz. ćwiczeń laboratoryjnych w 12 grupach (po 2 w semestrze w wymiarze 30 godz. każde). Liczebność grup nie przekraczała 12 osób, a zajęcia ukończyło 144 studentów.

Prowadzących zajęcia fakultatywne wyłoniono w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z umową o dzieło przygotowali sylabusy oraz opracowali autorski program zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 283 - 340, 620 - 759)

W wakacyjnym kursie z zakresu *Biologii molekularnej* uczestniczyło 20 studentów drugiego roku studiów na kierunku zamawianym, którzy zgodnie z Regulaminem szkolenia zewnętrznego złożyli pisemną deklarację uczestnictwa oraz posiadali wysoką średnią ocen ze wszystkich przedmiotów z I – IV semestru studiów na kierunku *Biotechnologia*.

Kurs odbył się w dniach 25 – 31 lipca 2011 r. w Poznaniu w krajowej jednostce naukowo-badawczej należącej do I kategorii w zakresie jednostek naukowych - nieklinicznych. Zajęcia prowadzone przez pracowników Instytutu Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk (Instytut PAN) obejmowały 20 godz. wykładu oraz 30 godz. ćwiczeń w zakresie DNA, RNA bakterii roślin, zwierząt i człowieka. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe oraz dyplomy ukończenia kursu.

Efektom szkolenia było podpisanie umowy o współpracy naukowej (na czas nieokreślony) pomiędzy Uniwersytetem, a Instytutem PAN w zakresie wymiany, studentów, pracowników naukowych i dydaktycznych, podręczników, skryptów edukacyjnych, doświadczeń w organizacji procesu dydaktycznego i programów studiów oraz realizacji wspólnych projektów badawczych.

W kontroli ustalono, iż pracownik naukowy Instytutu PAN uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez studentów Instytutu. Wprowadzono także podręcznik (opracowany pracowników Instytutu PAN) do zajęć z genetyki.

(dowód: akta kontroli str. 760 - 788)

Udział w konkursie na dofinansowanie projektów badawczych wykonywanych w ramach Projektu, zadeklarowało 15 studentów. Faktycznie wpłynęło 11 wniosków, spośród których komisja po ocenie formalnej i merytorycznej wybrała 10. Zgodnie z założeniami Regulaminu konkursu na dofinansowanie projektów badawczych, otrzymane wsparcie finansowe w łącznej kwocie 185.915,06 zł, studenci wykorzystali na realizację i rozwój pomysłów badawczych podczas piątego – siódmego semestru studiów.

(dowód: akta kontroli str. 789 - 829)

2.11. Zarządzeniem Nr 47/2009 z 20 maja 2009 r. Rektor ustalił limit przyjęć na I rok studiów stacjonarnych na kierunek *Biotechnologia*. W roku akademickim 2009/2010 limit ten wynosił 120 osób. We wniosku o dofinansowanie podano, że na kierunek zamawiany miało być przyjętych 80 studentów.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 113, 283 - 340, 564 - 565)

W trakcie trzech rekrutacji na kierunek *Biotechnologia* zrekrutowano w 2009 r. – 144 kandydatów. Na I rok studiów, przyjęto 90 osób.

Spośród 90 studentów przyjętych na I rok studiów na kierunku zamawianym maturę z biologii na poziomie podstawowym zdawało 18, spośród których 3 uzyskało wynik

46 %. Biologię na poziomie rozszerzonym zdawało 57 osób, z czego 17 na maturze uzyskało wynik od 30 do 48 %.

Chemię na poziomie podstawowym zdawało 14 studentów, z tego 13 na maturze uzyskało wynik od 53 do 78 %, natomiast jeden – 40 %. Na poziomie rozszerzonym chemię zdawało 29 studentów, spośród których 14 uzyskało od 50 do 87 %, zaś 14 w przedziale od 30 do 48 %.

Matematykę na maturze zdawało 7 studentów, z tego 3 na poziomie podstawowym uzyskując wynik 78, 54 i 46 %, natomiast 4 na poziomie rozszerzonym, tj. 65, 54, 53 i 32 %.

(dowód: akta kontroli str. 566 - 589, 619)

Według Z-cy Dyrektora Instytutu dra Macieja Wnuka „późna” decyzja o ocenie i o dofinansowaniu Projektu, skutkowałą opóźnieniem w podpisaniu umowy z MNiSW. Uniemożliwiło to przeprowadzenie skutecznej rekrutacji w pierwszym terminie, co mogłoby zachęcić najlepszych absolwentów szkół do podjęcia nauki na kierunku zamawianym.

(dowód: akta kontroli str. 1123)

2.12. Zajęcia wyrównawcze zrealizowano zgodnie z umową o dofinansowanie Projektu oraz z Regulaminem zajęć wyrównawczych. Zagadnienie z tym związane omówiono w pkt 1.7. i 1.6. wystąpienia pokontrolnego.

Zajęcia przeprowadzono na I roku studiów w wymiarze 30 godz. z matematyki (po 15 godz. w semestrze) i 90 godz. z fizyki (po 45 godz. w semestrze).

Prowadzących wyłoniono w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z umową o dzieło, opracowali oni autorskie programy z matematyki i fizyki oraz przygotowali sylabusy. Za przeprowadzanie zajęć otrzymali zryczałtowane wynagrodzenie odpowiednio w wysokości 5,3 tys. zł i 15,3 tys. zł brutto/brutto (po 170 zł za godzinę dydaktyczną).

(dowód: akta kontroli str. 72 - 126, 299 - 340, 1070 - 1190, 1126 - 1127)

W zajęciach udział brali wyłącznie studenci kierunku zamawianego. Ukończyło je 40 studentów kierunku *Biotechnologia*.

(dowód: akta kontroli str. 590 - 618)

2.13. Stypendia na kierunku zamawianym przyznawano w oparciu o Regulamin przyznawania stypendium motywacyjnego za wyniki w nauce w ramach Projektu. Był on zgodny z regulaminami przyznawania świadczeń pomocy materialnej, wprowadzonych w życie Zarządzeniami Rektora nr 85/2009 z dnia 27 października 2009 r. i Nr 68/2011 z 21 września 2011 r.

Kryteria udzielania stypendiów przedstawiono w pkt 1.8. wystąpienia pokontrolnego.

Regulamin nie przewidywał różnicowania wysokości stypendium motywacyjnego za wyniki w nauce. Zgodnie z § 1 pkt 4 Regulaminu, miesięczne stypendium otrzymywane przez studenta wynosiło 1 tys. zł.

Na podstawie wniosku o dofinansowanie Projektu oraz § 1 pkt 4, § 4 i Regulaminu, stypendium miało charakter motywacyjny i promowało najlepszych studentów. Przyznawano je na rok akademicki, tj. 9 miesięcy (od października do lutego - semestr zimowy, od marca do czerwca - semestr letni), z możliwością przedłużenia na lata następne ale nie dłużej niż 33 miesiące.

Podczas I roku studiów, stypendium przez 9 miesięcy otrzymywało 40 studentów z największą liczbą punktów uzyskanych w czasie rekrutacji, w tym finalistka olimpiady chemicznej.

Od II roku studiów, stypendium otrzymywało co miesiąc 32 studentów, tj. 50 % kontynuujących naukę na kierunku zamawianym z najwyższą średnią ocen

uzyskanych w poprzednim roku ze wszystkich egzaminów i zaliczeń przedmiotów nie kończących się egzaminem w semestrze danego roku, z bloków kształcenia ogólnego oraz kierunkowego. Komisja stypendialna po każdym semestrze weryfikowała zasadność przyznanego stypendium.

(dowód: akta kontroli str. 341 - 375, 830 - 968)

Stypendium motywacyjne za wyniki w nauce na kierunku zamawianym wypłacano od października 2009 r. do lutego 2013 r., tj. do obrony prac dyplomowych. Łącznie wypłacono 1.096 stypendium na kwotę 1.096.000 zł.

Przez 9 miesięcy roku akademickiego 2009/2010 – 360 studentom wypłacano 360,0 tys. zł stypendium. W kolejnych latach akademickich stypendium co miesiąc wypłacano 32 studentom. Przez 9 miesięcy roku akademickiego 2010/2011 i 2011/2012 wypłacono odpowiednio 288 stypendium na łączną kwotę 576,0 tys. zł. Przez 5 miesięcy roku akademickiego 2012/2013 – 160 studentom wypłacono 160,0 tys. zł stypendium.

(dowód: akta kontroli str. 830 - 836)

Spośród 65 absolwentów kierunku zamawianego, stypendium motywacyjne za wyniki w nauce wypłacano 48 studentom, co stanowiło 73,8 % absolwentów.

Stypendium przez cały okres studiów (7 semestrów) wypłacano 17 studentom, 4 przez 6 semestrów, a 6 przez 5 semestrów. Przez 4, 3 i 2 semestry stypendium wypłacano odpowiednio 5, 8 i 6 studentom. Dwóm studentom stypendium motywacyjne za wyniki w nauce wypłacano odpowiednio przez 1,5 semestru i semestr.

Stypendium motywacyjne za wyniki w nauce otrzymało także 5 studentów, którzy nie ukończyli kierunku zamawianego. Czterech studentów stypendium otrzymywało przez 2 semestry, a jeden przez 3 miesiące. Łącznie wypłacono im 39,0 tys. zł, co stanowiło 3,5 % środków wydatkowanych na stypendia motywacyjne za wyniki w nauce.

(dowód: akta kontroli str. 590 - 618)

2.14. W Uniwersytecie nie opracowano wewnątrzuczelnianej procedury monitorowania osiąganych rezultatów i celów założonych w projekcie PO KL Priorytet IV.

Na potrzeby Projektu utworzono stanowisko specjalisty ds. monitoringu i ewaluacji. Do jego zadań należało m.in. monitorowanie studentów oraz współpraca z koordynatorem merytorycznym. Monitorowanie odbywało się co kwartał, natomiast informacje o tym przekazywano do Instytucji Pośredniczącej, we wnioskach o płatność.

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie Projektu, rezultaty twarde monitorowano za pomocą list rankingowych i obecności, testów zaliczeniowych, protokołów egzaminacyjnych, wydanych dyplomów, materiałów szkoleniowych, umów, sprawozdań oraz sylabusów.

Monitorowanie rezultatów miękkich odbywało się za pomocą ankiet, testów, zajęć laboratoryjnych i egzaminów.

Założone cele i rezultaty Projektu zostały osiągnięte. Omówiono to w pkt 3.2. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 299 - 340, 783 - 788, 959 - 970)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację procesu kształcenia na kierunku zamawianym.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

3. Efekty kształcenia na kierunkach zamawianych

3.1. W trakcie I semestru roku akademickiego 2009/2010 na kierunku zamawianym studiowało 90 studentów, co stanowiło 75 % limitu przyjęć. .

Z nauki na kierunku zamawianym zrezygnowało 38 osób. Podczas I roku studiów naukę przerwało 32 osoby (7 nie podjęło lub zrezygnowało z nauki w pierwszym semestrze, 25 zrezygnowało na własną prośbę lub skreślono z listy studentów ze względu na brak zaliczeń w drugim semestrze), 2 osoby w trakcie II roku, a 4 osoby (na własną prośbę lub z powodu braku zaliczeń) w III roku studiów.

W ich miejsce przyjęto 13 osób, z tego 3 w drugim semestrze I roku oraz 10 w trakcie II roku studiów (12 studentów przyjęto na zasadzie przeniesienia z Politechniki Rzeszowskiej kierunku Biotechnologia, zaś jedną na podstawie decyzji administracyjnej – wznowienie studiów).

(dowód: akta kontroli str. 590 - 618, 1049 - 1069)

Z-ca Dyrektora Instytutu dr Maciej Wnuk wyjaśnił, że osoby o „niskich wynikach z egzaminu dojrzałość” zrezygnowały ze studiów w trakcie lub po zakończeniu pierwszego semestru studiów, kiedy nie udało im się uzyskać pozytywnych zaliczeń przedmiotów ujętych w programie studiów.

(dowód: akta kontroli str. 1123)

W okresie objętym Projektem, studia stacjonarne na kierunku zamawianym ukończyło 65 absolwentów, uzyskując tytuł inżyniera. Po zakończeniu Projektu, tytuł inżyniera (ze względu na powtarzanie semestru) uzyskało jeszcze 2 absolwentów kierunku *Biotechnologia*.

(dowód: akta kontroli str. 590 - 618)

3.2. Osiągnięte w wyniku realizacji Projektu rezultaty wykazane w końcowym wniosku o płatność, były tożsame z planowanymi we wniosku o dofinansowanie.

Zrealizowano rezultaty twarde Projektu. Opracowano udoskonalone programy i siatkę godzin kierunku *Biotechnologia* (przygotowano po 13 sylabusów i instrukcji do ćwiczeń laboratoryjnych) oraz utworzono specjalność *Biotechnologia analityczna*. Studia inżynierskie na kierunku *Biotechnologia* uzyskały w 2012 r., pozytywną akceptację PKA.

W I semestrze studiów przyjęto 90 studentów, tj. o 10 więcej niż planowano, spośród których specjalność *Biotechnologię analityczną* ukończyło 38 osób, co stanowiło odpowiednio 158 % wskaźnika planowanego we wniosku o dofinansowanie Projektu.

Zajęcia wyrównawcze z matematyki i fizyki ukończyło 40 studentów (po 20 z matematyki i fizyki), natomiast zajęcia fakultatywne w łącznym wymiarze 360 godz. (12 grup laboratoryjnych po 30 godzin) ukończyło 144 studentów kierunku zamawianego, co stanowiło 111,1 % i 288,0 % planowanego wskaźnika.

Wakacyjne 7-dniowe szkolenie w krajowej jednostce naukowo-badawczej I kategorii (Instytucie Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu) ukończyło 20 studentów II roku, a dofinansowanie prac dyplomowych przyznano 10 studentom. Stypendia motywacyjne za wyniki w nauce na I roku kierunku zamawianego, pobierało co miesiąc 40 studentów I roku, a w kolejnych latach 50 % studiujących na kierunku zamawianym (miesięcznie 32 studentów), co stanowiło 100 % wskaźników podanych we wniosku.

Realizacja Projektu umożliwiła osiągnięcie zakładanych rezultatów miękkich. Z anonimowych ankiet przeprowadzonych wśród absolwentów Projektu wynika, iż

większość z nich wyraziła zadowolenie z możliwości uzupełnienia braków ze szkoły średniej, a u 80 % uczestników zajęć wyrównawczych z matematyki i 85 % z fizyki, nastąpił znaczący wzrost wiedzy z tych przedmiotów. Wszyscy absolwenci wyrazili opinię, że stypendium ułatwiło im studiowanie, gdyż mogli pozwolić sobie na studiowanie, zakupić pomoce dydaktyczne, uczestniczyć w dodatkowych kursach językowych, mimo trudnej sytuacji finansowej. Wśród 88 % studentów nastąpiło pogłębienie własnych umiejętności, a u 78 % wzrosła świadomość ekologiczna, ekonomiczna i społeczna. Jednocześnie 90 % studentów wyraziło opinię, iż udział w Projekcie spowodował wzrost ich konkurencyjności na rynku pracy.

(dowód: akta kontroli str. 1194 - 1213)

3.3. W kontroli stwierdzono, iż wskaźniki omówione w pkt 3.2. wystąpienia pokontrolnego, w tym dotyczące liczby uczestników Projektu, studentów biorących w zajęciach wyrównawczych czy absolwentów kierunku zamawianego – były rzetelne.

Wskazano to m.in. w pkt. pkt. 1.7., 2.10. – 2.13. i 3.2. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 1194 - 1213)

3.4. Podczas studiów na kierunku zamawianym uzupełniano liczbę studentów. Z nauki zrezygnowało 38 osób, z tego 32 w trakcie I roku, 2 podczas II roku, a 4 osoby podczas III roku studiów. W ich miejsce przyjęto 13 osób, z tego 3 w I roku oraz 10 w trakcie II roku studiów.

Najwięcej, bo aż 12 studentów przyjęto na zasadzie przeniesienia z Wydziału Chemii Politechniki Rzeszowskiej z kierunku *Biotechnologia*.

Zagadnienie to omówiono także w pkt 3.1. wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 590 - 618, 1049 - 1069)

3.5. Prorektor ds. Rozwoju Uniwersytetu dr hab. inż. Czesław Puchalski w piśmie z 10 kwietnia 2013 r., skierowanym do Instytucji Pośredniczącej, stwierdził, iż realizacja Projektu zwiększyła zainteresowanie kierunkiem *Biotechnologii*, podniosła jakość kształcenia, wprowadziła do kanonu kształcenia specjalność *Biotechnologia analityczna*, rozbudowała moduły kształcenia z matematyki i fizyki, rozbudziła zainteresowanie, kreatywność i motywacje studentów, pogłębiła świadomość, a także potrzebę własnego samodoskonalenia w celu aktywnego poszukiwania pracy.

(dowód: akta kontroli str. 1191 - 1193)

W latach 2010/2012 limit przyjęć na kierunek *Biotechnologia* wynosił po 120 osób. W roku akademickim 2010/2011 przyjęto 216 kandydatów, z czego naukę (wg numerów indeksu) rozpoczęło 70 studentów. Rok później zwerbowano 241 kandydatów, spośród których studia na ww. kierunku rozpoczęło 76 studentów.

(dowód: akta kontroli str. 566 - 578)

3.6. Z dniem 1 października 2011 r. wszedł w życie przepis art. 13a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*², który stanowił, iż uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia dla potrzeb rynku pracy, w szczególności po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów.

Od 1 października 2011 r. monitorowaniem losów zawodowych absolwentów zajmuje się Biuro Karier Uniwersytetu.

P.o. kierownika tego Biura Karolína Kłęba wyjaśniła, że informacje na temat karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu, w tym kierunku zamawianego *Biotechnologia* ujęto w Raporcie Badania Losów Zawodowych Absolwentów rocznik 2012/2013 – pomiar początkowy, zwanym dalej Raportem. Pierwszy etap badania,

² Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

w tym stopień zadowolenia z ukończonych studiów oraz planów edukacyjno-zawodowych na przyszłość, realizowano bezpośrednio po ukończeniu kształcenia pierwszego lub drugiego stopnia.

Z Raportu wynika, iż absolwenci studiów pierwszego stopnia najczęściej wybierali kształcenie na Uniwersytecie ze względu na dostępność kierunku zgodnego z ich zainteresowaniem (73,0 % ankietowanych), a także „bliskość” uczelni od miejsca zamieszkania (58,8%). W przypadku 7,1 % ankietowanych zdecydował o tym prestiż Uniwersytetu.

Kierunek *Biotechnologia* wybrałoby ponownie 68 % absolwentów, raczej nie lub zdecydowanie nie, kierunku tego nie wybrałoby 12 % ankietowanych.

(dowód: akta kontroli str. 971 - 1039)

Z informacji przedstawionej w kontroli przez Z-cę Dyrektora Instytutu dra Macieja Wnuka wynika, iż znane są kariery zawodowe absolwentów kierunku zamawianego. Spośród 65 absolwentów kierunku, 59 podjęło studia magisterskie (drugiego stopnia), z tego 57 na Uniwersytecie (30 na specjalności *Biotechnologia molekularna*, 24 – *Nanobiotechnologia*, 2 na kierunku *Ochrona środowiska*, zaś jeden na kierunku *Biologia*.

Jeden z absolwentów rozpoczął naukę na kierunku *Biotechnologia* w Politechnice Warszawskiej, a inny na kierunku medycznym we Lwowie.

Dalszej nauki nie podjęło 6 absolwentów (2 podjęło pracę, 3 wyjechało za granicę, a jedna absolwentka wychowuje dziecko).

(dowód: akta kontroli str. 1040 - 1048)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi Najwyższej Izby Kontroli dotyczą informacji, podanych we wniosku o płatność za okres od 1 stycznia do 31 marca 2013 o postępach rzeczowych realizacji Projektu (zadanie 4 – utworzenie programu stypendialnego).

Według tego wniosku stypendia motywacyjne za wyniki w nauce w trakcie I, II i III roku studiów wypłacano studentom przez 10 miesięcy, co było „zgodne z wnioskiem o dofinansowanie oraz formularzem zmian zatwierdzonym 16 listopada 2010 r.”

(dowód: akta kontroli str. 1194 - 1213)

W kontroli ustalono, iż stypendia faktycznie wypłacano studentom przez 9 miesięcy. Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje wyjaśnienie Z-cy Dyrektora Instytutu dra Macieja Wnuka, który stwierdził, iż podana informacja o stypendiach, wynikała z „błędu pisarskiego”.

(dowód: akta kontroli str. 1222)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie efekty kształcenia na kierunku zamawianym.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli – na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³ – nie formułuje wniosków pokontrolnych.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach, jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 14 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia grudnia 2014 r.

Kontroler

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Cezary Paciura
Gł. specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka